

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ของคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ เพื่อประกอบการสอน เพื่อทราบปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในสำนักหอสมุด ที่คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ประสบ และเพื่อทราบความคิดเห็น และความต้องการของคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ที่มีต่อทรัพยากรห้องสมุด

ในการดำเนินการวิจัย ได้ข้อมูลจากการส่งแบบสอบถามถึงคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งได้แก่ คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ รวมทั้งสิ้น ๒๓๐ ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ทั้งหมด ๑๔๑ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๐๔ ของแบบสอบถามที่แจกไป แบบสอบถามที่ใช้ เป็น เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด ที่เสนอคำตอบให้เลือก หรือ เฉพาะเจาะจงให้ตอบและคำถามแบบปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรี เนื้อหาในแบบสอบถามมีทั้งหมด ๔ ตอน คือ สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ สภาพการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ และความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์เป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามคณะที่อาจารย์แต่ละคนสังกัดอยู่เป็น ๓ คณะ คือ คณะ เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ และได้แบ่งคณาจารย์แต่ละคณะ ออก เป็นผู้ที่เคยใช้ สำนักหอสมุด และผู้ไม่เคยใช้สำนักหอสมุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดเก็บดังนี้

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

คณาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด ๑๔๑ คน จำแนกเป็นคณะเศรษฐศาสตร์ ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๑๗ คณะศึกษาศาสตร์ ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓๖ และ คณะสังคมศาสตร์ ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕๑ ของคณาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

วุฒิสูงสุดทางการศึกษาของคณาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ๑๔๑ คนส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๔ รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโทภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๘ และปริญญาเอกจากต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๒

ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๘.๒๑ มีตำแหน่งอาจารย์ รองลงมาร้อยละ ๔๒.๕๑ และ ๗.๘๕ มีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ตามลำดับ คณาจารย์จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๒ มีตำแหน่งศาสตราจารย์

ในด้านอายุการทำงานของคณาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า คณาจารย์ ร้อยละ ๒๗.๗๕ และ ๒๖.๑๘ มีอายุการทำงานระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี และ ๑-๕ ปี ตามลำดับ และคณาจารย์จำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๒.๐๘ มีอายุการทำงานระหว่าง ๒๖-๓๐ ปี

คณาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอนในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๗๖ รองลงมาทำงานวิจัยและเขียนตำราทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๖๘ และ ๕๘.๑๖ ตามลำดับ

สภาพการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ใช้สำนักหอสมุด คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๘๗ ของผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุด คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๓ คณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ใช้สำนักหอสมุด มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๗๒ รองลงมาคือคณะเศรษฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๕๖ คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ใช้สำนักหอสมุด น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗๘

เมื่อจำแนกคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ ทั้งที่เคยและไม่เคยใช้สำนักหอสมุด ตามวุฒิการศึกษา ปรากฏว่า คณาจารย์ที่เคยใช้สำนักหอสมุด ส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๓.๔๔

จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากต่างประเทศ รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโทภายในประเทศ และปริญญาเอกจากต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐๗ และ ๑๕.๕๗ ตามลำดับ ส่วนคณาจารย์ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุด ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๘ รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญา เอกจากต่างประเทศ และปริญญาโทจากต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๙ และ ๒๓.๑๙ ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ ปรากฏว่า คณาจารย์ที่เคยใช้สำนักหอสมุด ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๖ รองลงมา มีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๖ และ ๙.๐๒ ตามลำดับ ส่วนคณาจารย์ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุดส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๖ รองลงมา มีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๘ และ ๗.๖๕ ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามอายุการทำงาน ปรากฏว่า คณาจารย์ที่เคยใช้สำนักหอสมุด ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๕ มีอายุการทำงานอยู่ในระหว่าง ๑-๕ ปี รองลงมาคือร้อยละ ๒๗.๘๖ มีอายุการทำงานระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี ส่วนคณาจารย์ผู้ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุดส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๘ มีอายุการทำงานระหว่าง ๖-๑๐ ปี รองลงมาคือ ร้อยละ ๒๓.๑๙ มีอายุการทำงานระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี

เมื่อจำแนกตามหน้าที่การทำงาน ปรากฏว่า คณาจารย์ที่เคยใช้สำนักหอสมุดส่วนใหญ่สอนในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒๖ รองลงมาทำงานวิจัยและเขียนตำราทางวิชาการคิดเป็นร้อยละ ๖๖.๓๙ และ ๖๕.๕๗ ตามลำดับ ส่วนคณาจารย์ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุดส่วนใหญ่สอนในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๖๕ รองลงมาทำงานวิจัย คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๘๗ และทำงานบริหาร เขียนตำราทางวิชาการ และให้บริการชุมชน เป็นจำนวนเท่ากันร้อยละ ๔๙.๒๔

คณาจารย์ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุด จำนวน ๖๙ คน ใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนจากห้องสมุดคณะ เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒๖ และร้อยละ ๔๐.๕๗ จากห้องสมุดสถาบันอื่น ๆ เช่น หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักบรรณสารการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มศว. ประสานมิตร และห้องสมุดคณะ เศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์ และจากแหล่งอื่น ๆ เช่น หนังสือส่วนตัว และขอยืมจากผู้อื่นคิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๓ คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดคณะ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๑ และ ๔๘.๘๘ ตามลำดับ ส่วนคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ ใช้ห้องสมุดของสถาบันอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๖

สาเหตุสำคัญที่คณาจารย์ไม่ใช้สำนักหอสมุด ส่วนใหญ่จะใช้หนังสือส่วนตัวคิดเป็น ร้อยละ ๗๘.๗๑ สาเหตुरองลงมาได้แก่ ทรัพยากรห้องสมุดไม่ตรงกับความต้องการคิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๖๓ ส่วนสาเหตุอื่น ๆ ได้แก่ ห้องสมุดมีอากาศร้อนอบอ้าว หนังสือเก่า หา หนังสือไม่พบ เพิ่งเริ่มเข้ามาทำงาน หนังสือที่คณะ หรือภาควิชาไม่มีเพียงพอและ ไปใช้ที่อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๓

สำหรับคณาจารย์ผู้ที่เคยใช้ห้องสมุดจำนวน ๑๒๒ คน ส่วนใหญ่ใช้สำนักหอสมุด ๒-๓ เดือนต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๓ รองลงมาใช้เดือนละครั้งคิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๑ คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๓.๓๓ ใช้สำนักหอสมุด ๒-๓ เดือนต่อ ครั้ง ในขณะที่คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ใช้สำนักหอสมุดส่วนใหญ่เดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๓ และคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๖.๑๑ ใช้สำนักหอสมุดสัปดาห์ ละครั้ง

จุดมุ่งหมายของคณาจารย์ที่ใช้สำนักหอสมุด ทุกคณะส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๘.๐๓ เพื่อใช้บริการจ่าย-รับ รองลงมาร้อยละ ๓๔.๕๖ และ ๓๖.๘๘ เพื่ออ่านหนังสือและอ่าน วารสาร ตามลำดับ จุดมุ่งหมายอื่น ๆ ได้แก่ ดูภาพยนตร์ที่สำนักหอสมุด จัดฉายในวาระ พิเศษ คู่มือหรือการหนังสือใหม่ และ เมื่อห้องสมุดคณะมีหนังสือไม่ตรงกับความต้องการ คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๗

วิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุดของคณาจารย์ที่ใช้สำนักหอสมุด ทุกคณะส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๖.๘๘ ค้นจากตู้บัตรรายการ รองลงมาร้อยละ ๔๙.๑๘ และ ๓๙.๓๔ เดินค้น หาเองตามชั้น และดูจากรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักหอสมุด ตามลำดับ

ในด้านการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ เพื่อประกอบการสอนในช่วง ปี พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๖ คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ โดยเฉลี่ยใช้หนังสือภาษาอังกฤษ

ในระดับปานกลาง ทรัพยากรห้องสมุดที่ใช้ในระดับน้อย ได้แก่ หนังสือภาษาไทย วารสาร ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล และจุลสาร ส่วนทรัพยากรห้องสมุดที่คณาจารย์ไม่เคยใช้ ได้แก่ หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย หนังสือพิมพ์ ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย และโสตทัศนวัสดุ

ในด้านความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์เห็นว่าทรัพยากรที่มีความเพียงพอ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ และหนังสือพิมพ์ภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๐ และ ๘๕.๓๗ ตามลำดับ คณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์เห็นว่าหนังสือพิมพ์ภาษาไทยมีความเพียงพอประเภทเดียว ในขณะที่คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ยังเห็นว่าหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษมีความเพียงพออีกด้วย นอกจากนี้คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่า วิทยานิพนธ์ และหนังสืออ้างอิง ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาไทย มีความเพียงพอคิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๖ และ ๕๒.๘๔ ๕๐.๕๕ ตามลำดับ

ส่วนทรัพยากรที่คณาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เพียงพอ คือ โสตทัศนวัสดุ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๕๔ รองลงมาคือ หนังสือภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๖ คณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ ทุกคนเห็นตรงกันว่า โสตทัศนวัสดุไม่เพียงพอ รองลงมาเห็นว่า หนังสือภาษาไทยไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๖๒ เห็นเดียวกับคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ เห็นว่า โสตทัศนวัสดุ และหนังสือภาษาไทยไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๕ และ ๔๑.๕๓ ตามลำดับ ส่วนคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์เห็นว่าหนังสือภาษาอังกฤษและวารสารภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๗๘ และ ๗๓.๕๓ ตามลำดับ

ถ้าพิจารณาทรัพยากรห้องสมุดตามหมวดวิชาใหญ่ ๆ ปรากฏว่าในหมวดสังคมศาสตร์ คณาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๔.๒๖ ใช้ทรัพยากรสาขาเศรษฐศาสตร์มากที่สุด รองลงมา ร้อยละ ๓๙.๓๔ และ ๓๔.๕๓ ใช้สาขาสังคมวิทยา และจิตวิทยาตามลำดับ สาขาวิชาที่ใช้น้อยที่สุดร้อยละ ๑๓.๑๑ คือ สาขาอาชีวศึกษา คณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ ใช้ทรัพยากรในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ สาขาเศรษฐศาสตร์ (๖๘.๕๒) การบัญชี/การเงิน (๕๖.๑๔) บริหารธุรกิจ (๔๙.๑๒) การตลาด (๔๗.๓๗) และเศรษฐศาสตร์เกษตร (๔๕.๖๑) สาขาวิชาที่ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ สาขานิติศาสตร์ พลศึกษาและอาชีวศึกษามีจำนวนผู้ตอบ

เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๖ คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ใช้ทรัพยากรในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ สาขามนุษยศึกษา (๖๘.๕๗) จิตวิทยา (๕๕.๑๗) การศึกษา (๕๑.๓๒) สังคมวิทยา (๔๘.๒๘) อาชีวศึกษา (๔๔.๘๓) และรัฐประศาสนศาสตร์ (๔๑.๓๘) สาขาวิชาที่ใช้้น้อยที่สุด ได้แก่ ภูมิศาสตร์ และการตลาดมีจำนวนผู้ตอบ เท่ากันคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓๔ ส่วนคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ใช้ทรัพยากรในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ คือ สาขา สังคมวิทยา (๖๖.๖๗) มานุษยวิทยา (๕๕.๕๖) รัฐศาสตร์ (๕๒.๗๘) จิตวิทยา (๕๐.๐๐) รัฐประศาสนศาสตร์ (๔๑.๖๗) และประวัติศาสตร์ (๔๑.๖๗) สาขาวิชาที่ใช้้น้อยที่สุด คือ สาขาสหกรณ์ บัญชี/การเงิน และพลศึกษา มีจำนวนผู้ตอบ เท่ากันคิดเป็นร้อยละ ๒.๗๘

นอกจากจะใช้ทรัพยากรห้องสมุดในหมวดสังคมศาสตร์แล้ว คณาจารย์ยังใช้หมวดมนุษยศาสตร์ และหมวดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วย ทรัพยากรห้องสมุดในหมวดมนุษยศาสตร์ที่คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่อยุ่ร้อยละ ๒๓.๗๗ ใช้คือสาขาปรัชญา ศาสนา รองลงมาร้อยละ ๑๓.๘๓ ใช้สาขาภาษาศาสตร์ สาขาวิชาที่ใช้้น้อยที่สุด คือ สาขาคณิตศาสตร์ และวรรณคดีมีจำนวนผู้ตอบ เท่ากันคิดเป็นร้อยละ ๗.๓๘

สำหรับทรัพยากรในหมวดมนุษยศาสตร์ และ เทคโนโลยีที่คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่อยู่ร้อยละ ๓๓.๖๑ ใช้คือสาขาสถิติ รองลงมาร้อยละ ๑๔.๖๗ ใช้สาขาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาที่ใช้้น้อยที่สุดคือ สาขาฟิสิกส์ พฤกษศาสตร์ สัตววิทยา และวิศวกรรมศาสตร์มีจำนวนผู้ตอบ เท่ากันคิดเป็นร้อยละ ๕.๗๔

ปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ

คณาจารย์ที่ใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ประสบปัญหาในการใช้ดังนี้

ปัญหาการใช้หนังสือ โดยเฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ประสบปัญหาปานกลางในเรื่อง หนังสือชื่อเรื่องที่ต้องการ ไม่มีในห้องสมุด หนังสือชื่อเรื่องที่ต้องการมีน้อยฉบับ หนังสือในสาขาวิชาที่สอนมีจำนวนน้อย หนังสือที่มีอยู่เก่าล้าสมัย ส่วนเรื่องอื่น ๆ ประสบปัญหาน้อย คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ประสบปัญหามากในเรื่องหนังสือในสาขาวิชาที่สอนมีจำนวนน้อย แต่คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ประสบปัญหาปานกลาง

ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์
ประสบปัญหาปานกลางในเรื่อง ไม่มีหนังสืออ้างอิงชื่อที่ต้องการ หนังสืออ้างอิง เฉพาะสาขา
วิชามีจำนวนน้อย หนังสืออ้างอิง เก่าล้าสมัย ส่วน เรื่องอื่น ๆ ประสบปัญหาน้อย

ปัญหาการใช้วารสาร โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ประสบ
ปัญหาปานกลางในเรื่องวารสารชื่อที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด และวารสารชื่อที่ต้องการมี
ไม่ครบทุกฉบับ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ประสบปัญหาน้อย

ปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์
ประสบปัญหาน้อยในเรื่องต่าง ๆ คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ประสบ
ปัญหาน้อยในเรื่อง ไม่มีหนังสือพิมพ์ชื่อ เรื่องที่ต้องการ และไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกนอก
ห้องสมุด แต่คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ไม่ประสบปัญหาในเรื่องดังกล่าว

ปัญหาการใช้วิทยานิพนธ์ โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์
ประสบปัญหาปานกลางในเรื่อง ไม่มีรายชื่อวิทยานิพนธ์ของสถาบันอื่น ๆ ส่วน เรื่องอื่น ๆ
ประสบปัญหาน้อย

ปัญหาการใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาล โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์
ประสบปัญหาปานกลางในเรื่อง ไม่มีสิ่งพิมพ์รัฐบาลชื่อที่ต้องการ และสิ่งพิมพ์ รัฐบาลเก่า
ล้าสมัย ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ประสบปัญหาน้อย

ปัญหาการใช้จุลสาร โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ประสบ
ปัญหาน้อยในเรื่องการใช้จุลสารทุกเรื่อง คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ และคณะสังคม-
ศาสตร์ประสบปัญหาน้อยในเรื่อง ไม่ทราบวิธีค้นหาจุลสาร ไม่ทราบว่าจุลสารจัด เก็บ ไว้ที่ใด
และไม่สะดวกในการใช้ เนื่องจากตู้จุลสารใส่กุญแจ ส่วนคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ไม่ประสบ
ปัญหาในเรื่องดังกล่าว

ปัญหาการใช้สื่อทัศนวัสดุ โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์
ประสบปัญหาปานกลางในเรื่อง สื่อทัศนวัสดุในสาขาวิชาที่สอนมีน้อยส่วนในเรื่องอื่น ๆ ประสบ
ปัญหาน้อย คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ประสบปัญหาปานกลางใน
เรื่อง สื่อทัศนวัสดุในสาขาวิชาที่สอนมีน้อยซึ่งไม่เป็นปัญหาสำหรับคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์

นอกจากนี้คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ ประสบปัญหาปานกลางในเรื่อง ไม่ทราบว่ามิสโต-
ทัศน์วัสดุให้บริการ และไม่ทราบวิธีใช้อุปกรณ์วัสดุทัศนวัสดุบางประเภท ซึ่งปัญหาดังกล่าว
เป็นปัญหาน้อยสำหรับคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ ส่วนคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ โดยเฉลี่ย
พบว่าปัญหาการใช้วัสดุทัศนวัสดุส่วนใหญ่เป็นปัญหาน้อย และไม่ เป็นปัญหาเลยในเรื่อง การ
ไม่ทราบว่ามิสโตทัศน์วัสดุให้บริการ ไม่ทราบว่าต้องสมุดจัด เก็บวัสดุทัศนวัสดุประเภทใดบ้าง
และไม่สะดวกในการใช้ เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ

ปัญหาการใช้สำนักหอสมุด โดยเฉลี่ยคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ประสบ
ปัญหาปานกลาง ในเรื่องอากาศร้อนอบอ้าว เพราะเครื่องปรับอากาศเสียบ่อย ๆ และไม่
ประสบปัญหาในเรื่องไม่ทราบวิธีใช้ตู้บัตรรายการ และจำนวนที่นั่งในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ
ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ และความคิด เห็นและ
ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัย พบว่าคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ต้องการให้สำนักหอสมุด
จัดหาทรัพยากรห้องสมุดในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเรียงลำดับความต้องการใน ๓ สาขาวิชา
ดังต่อไปนี้

คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ : ต้องการให้สำนักหอสมุดจัดหาทรัพยากรห้องสมุด
ในสาขาเศรษฐศาสตร์เป็นอันดับแรก รวมทั้งเศรษฐศาสตร์แรงงาน เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม
เศรษฐศาสตร์การขนส่ง รองลงมาคือ สาขาบริหารธุรกิจ และสาขาการเงินการบัญชี

คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ : ต้องการให้สำนักหอสมุดจัดหาหนังสือในสาขาการ
ศึกษาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สาขาพลศึกษา ซึ่งมีความต้องการ เท่ากับสาขาจิตวิทยา
โดยเฉพาะมีความต้องการทางสาขาจิตวิทยาทางการศึกษา และจิตวิทยาแนะแนว อันดับ
สุดท้ายคือ สาขาสุขศึกษาและนันทนาการ

คณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ : ต้องการให้สำนักหอสมุด จัดหาทรัพยากรห้องสมุด
ในสาขาสังคมวิทยาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สาขาจิตวิทยา รวมทั้งจิตวิทยาสังคมและ
จิตวิทยาอุตสาหกรรม อันดับสุดท้ายคือ สาขารัฐศาสตร์ ซึ่งมีความต้องการ เท่ากับสาขา
มานุษยวิทยา

สำหรับความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ที่ใช้ทรัพยากรห้องสมุด มีความต้องการในการใช้ดังนี้

ความต้องการด้านการใช้หนังสือ โดยเฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ทุกคณะมีความต้องการในการใช้หนังสือเกือบทุกเรื่องในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ความต้องการในเรื่องส่งรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ให้อาจารย์พิจารณา เลือกซื้อที่คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ เห็นว่ามีความต้องการมาก

ความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง โดยเฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ทุกคณะมีความต้องการใช้หนังสืออ้างอิงทุกเรื่องในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ได้แก่ บริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิง เฉพาะสาขาวิชา จัดห้องหนังสืออ้างอิง เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ จัดหาหนังสืออ้างอิง เฉพาะสาขาวิชา เพิ่มมากขึ้น ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิงบางประเภท และยืมหนังสืออ้างอิงฉบับซ้ำออกนอกห้องสมุด

ความต้องการด้านการใช้วารสาร โดยเฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ทุกคณะมีความต้องการใช้วารสารเกือบทุกเรื่องในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ความต้องการในเรื่องทำคฤขณวารสารที่มีในห้องสมุด การทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสารบางประเภทที่มีวิธีใช้ยุ่งยาก และให้คู่มือช่วยค้นบทความจากวารสารมาอยู่ในบริเวณเดียวกันกับตัวเล่มวารสาร ที่คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ มีความต้องการน้อย

ความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์ โดยเฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ทุกคณะมีความต้องการใช้หนังสือพิมพ์ในระดับน้อย เช่นเดียวกัน ซึ่งได้แก่ขยายบริเวณที่หนึ่งอ่านหนังสือพิมพ์ ทำไมโครฟิล์มสำหรับหนังสือพิมพ์ชื่อสำคัญ ๆ บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น บอกรับจำนวนฉบับแต่ละรายการเพิ่มมากขึ้น และยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังได้

ความต้องการด้านการใช้วิทยานิพนธ์ โดยเฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์มีความต้องการใช้วิทยานิพนธ์ด้านต่าง ๆ ในระดับปานกลาง ยกเว้นมีความต้องการน้อยในเรื่องค้นคว้าวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่คอยให้

ความต้องการด้านการใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาล โดยเฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางค้ำ
สังคมศาสตร์มีความต้องการในการใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาลในระดับปานกลาง ความต้องการที่
อยู่ในระดับเดียวกันทุกคณะ คือ จัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่ทันสมัย

ความต้องการด้านการใช้จุลสาร โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางค้ำสังคม-
ศาสตร์มีความต้องการในการใช้จุลสารระดับปานกลางในเรื่องจัดหาจุลสารที่ทันสมัย และ
มีความต้องการน้อยในเรื่องค้นหาจุลสารในตู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่หยิบให้
และยืมจุลสารออกได้

ความต้องการด้านการใช้โสตทัศนวัสดุ โดย เฉลี่ยแล้วคณาจารย์ทางค้ำ
สังคมศาสตร์มีความต้องการในการใช้โสตทัศนวัสดุ เรื่องต่าง ๆ ในระดับน้อย ความต้อง
การที่ไม่เหมือนกันคือ คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ มีความต้องการ
ปานกลางในเรื่องจัดทำเครื่องช่วยค้นโสตทัศนวัสดุ จัดหาโสตทัศนวัสดุในสาขาวิชาที่สอน
ให้มากขึ้น และจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ แต่คณาจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ มี
ความต้องการน้อย

ความต้องการด้านการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในด้านอื่น ๆ โดย เฉลี่ย
คณาจารย์ทางค้ำสังคมศาสตร์มีความต้องการในเรื่องต่าง ๆ ระดับปานกลาง และมี
ความต้องการน้อยในเรื่องให้ห้องสมุดซื้อหนังสือส่วนตัว

ความคิด เห็นและข้อ เสนอแนะ เกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุด

คณาจารย์ทางค้ำสังคมศาสตร์ได้ให้ความคิด เห็น และข้อ เสนอแนะ เกี่ยวกับ
ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ความคิด เห็นและข้อ เสนอแนะ เกี่ยวกับหนังสือ คณาจารย์ แสดงความ
คิดเห็น และข้อ เสนอแนะดังนี้ หนังสือในสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนในด้านสังคม-
ศาสตร์มีน้อยควรจัดหาให้มากขึ้น หนังสือที่มีอยู่เก่าล้าสมัยควรจัดหาให้ทันสมัย จำนวน
หนังสือแต่ละชื่อ เรื่องมีน้อยไป ให้คณะ หรือภาควิชาจับทบหาพร้อมกับห้องสมุดในการซื้อหนังสือ
หรือจัดซื้อหนังสือตามที่อาจารย์เสนอ หาหนังสือบนชั้นไม่พบ ควรจัดหนังสือชั้นชั้นให้ถูก
ต้องและทันกับความต้องการ ควรซื้อหนังสือที่แต่งโดยผู้เขียน และสำนักพิมพ์ที่น่า เชื่อถือ

ควรแจ้งผลให้อาจารย์ทราบ เมื่ออาจารย์สั่งซื้อหนังสือแล้ว ควรขอบริจาคหนังสือภาษาไทย จากอาจารย์ผู้เขียนโดยตรง และควรใช้บริการทางโทรศัพท์ให้อาจารย์ถามรายชื่อหนังสือ ที่ต้องการ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง คณาจารย์แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะดังนี้ หนังสืออ้างอิงในแต่ละสาขาวิชามีจำนวนน้อย ควรเพิ่มให้มากขึ้นและมีครบทุกสาขาวิชา หนังสืออ้างอิงเก่า ล้าสมัย ควรจัดหาให้ทันสมัย หากหนังสืออ้างอิงไม่พบควรจัดขึ้นชั้นโดยเร็ว ควรมีหนังสืออ้างอิง ๒ ฉบับ เก็บไว้ที่ชั้นหนังสือทั่วไปเพื่อยืมได้ เมื่อมีหนังสืออ้างอิงใหม่ ๆ ควรแจ้งให้คณะทราบเป็นสาขา ๆ ไป จัดห้องหนังสืออ้างอิงโดยเฉพาะ และแยกประเภทหนังสืออ้างอิง ทำบรรณานุกรม เฉพาะวิชา และควรให้ยืมหนังสืออ้างอิงบ้างในบางโอกาส

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวารสาร คณาจารย์แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดหาวารสารทางด้านสังคมศาสตร์ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ให้มากขึ้นและให้ครบทุกสาขาวิชา ไม่ควรเน้นหนักเฉพาะคณะใดคณะหนึ่งโดยเฉพาะ ควรรับวารสารให้ทันสมัย มีคุณค่า ตามเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ควรยืมวารสารได้นานกว่าที่เป็นอยู่ ควรจัดเก็บวารสารขึ้นชั้นให้ถูกต้องเพื่อสะดวกในการค้นคว้า ควรรับวารสารทางสังคมศาสตร์ที่พิมพ์เผยแพร่จากทุกมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ควรให้อาจารย์ ได้มีโอกาสเสนอรายชื่อวารสารที่ต้องการ ควรจัดทำบรรณานุกรม เฉพาะวิชา จัดทำัตรรชฌวารสารของวารสารที่ได้รับ ควรรับวารสารที่เป็นวิชาการมากกว่า เริงรมย์ วารสารเล่มใดที่ขาดหายไป ควรถ่ายสำเนาจากที่อื่น ๆ มาแทนที่ คิดค่าถ่ายเอกสารราคาถูกสำหรับวารสารย้อนหลังที่ยืมออกไม่ได้ ควรมีตราประทับในวารสารเพื่อเตือนใจสำหรับผู้ที่ยืมวารสาร เช่น "ห้ามฉีก หลีกเห็นแก่ตัว" การส่งสำเนาหน้าสารบัญวารสารเล่มใหม่ ๆ มายังภาควิชา เพื่อกระตุ้นความสนใจแก่อาจารย์

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ คณาจารย์แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีหนังสือพิมพ์ที่มีการพิมพ์จำหน่ายทุกชื่อเรื่อง ควรมีจำนวนฉบับให้มากขึ้น ควรจัดห้องอ่านหนังสือพิมพ์เป็นสัดส่วนไม่ปะปนกับหนังสือ ควรมีหนังสือพิมพ์และนิตยสารของต่างประเทศให้มากขึ้น หนังสือพิมพ์ชื่อสำคัญ ๆ ควรรวบรวมและ

เย็บเล่ม งดซื้อหนังสือพิมพ์รายวันที่ไม่มีคุณค่า ควรเก็บหนังสือพิมพ์เก่า ๆ ไว้บริการ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ คณาจารย์แสดงความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีรายชื่อกิจการวิทยานิพนธ์ของสถาบันอื่น ๆ รวมทั้งของต่าง
ประเทศไว้บริการ ควรมีวิทยานิพนธ์ทางด้านสังคมศาสตร์ครบทุกสาขาวิชา ควรจัดเก็บ
วิทยานิพนธ์แยกตามสาขาวิชา ควรรวบรวมสาระสังเขปของวิทยานิพนธ์แต่ละสาขาวิชา
แจ้งให้ภาคีวิชาที่เกี่ยวข้องทราบ วิทยานิพนธ์ใหม่ ๆ ควรออกบริการให้รวดเร็ว ควรใช้
คอมพิวเตอร์เก็บบันทึกวิทยานิพนธ์และตอบคำถาม แจ้งรายชื่อกิจการวิทยานิพนธ์ที่เด่น เฉพาะสาขา
ให้อาจารย์ทราบ วิทยานิพนธ์ที่มีมากกว่า ๑ เล่ม ควรให้ยืมออก จัดเก็บวิทยานิพนธ์ให้
ผู้อ่านค้นคว้าเอง ควรทำสาระสังเขปวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์แจกไปตามภาค
วิชาในสาขาต่าง ๆ ควรถ่ายสำเนาวิทยานิพนธ์ทางด้านสังคมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
และควรมีวิทยานิพนธ์จากต่างประเทศในรูปแบบไมโครฟิล์ม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์รัฐบาล คณาจารย์แสดงความ
คิดเห็น และข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้ครบ ควรมี
สิ่งพิมพ์รัฐบาลให้ครบทุกปี และทันสมัยต่อเหตุการณ์ ควรมีห้องค้นคว้าสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดย
เฉพาะ จัดเก็บวิทยานิพนธ์ให้สะดวกค้นคว้า โดยแยกเป็นหมวดหมู่ และแยกบัตรรายการ
วิทยานิพนธ์ออกจากหนังสือ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจุลสาร คณาจารย์แสดงความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรมีจุลสารทางด้านสังคมศาสตร์ให้มากขึ้นและให้ทันสมัยจุลสาร
ที่ล้ำสมัย ควรคัดทิ้ง และควรมีระบบการจัดเก็บ เพื่อให้ค้นสะดวก

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ คณาจารย์แสดงความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดหาโสตทัศนวัสดุในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีการเรียนการ
สอนทางด้านสังคมศาสตร์ให้มากขึ้นและให้ครบทุกสาขาวิชา ควรจัดซื้อโสตทัศนวัสดุโดย
ปรึกษาหรือสอบถามความต้องการจากภาคีวิชาที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากโสตทัศนวัสดุมีราคาแพง
ควรมีโสตทัศนวัสดุ ทุกประเภทไว้ให้บริการ จัดอบรมใช้เครื่องโสตทัศนวัสดุแก่อาจารย์
ควรมีรายชื่อกิจการโสตทัศนวัสดุของสถาบันหรือหน่วยงานอื่น ๆ ไว้ด้วย เพื่อสะดวกในการ
ค้นคว้า ควรมีการประชุมสัมมนาในเรื่องโสตทัศนวัสดุให้มากขึ้น ควรมีภาพยนตร์และเทป

บันทึกภาพหรือโสตทัศนวัสดุประเภทอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการสอนและการบันเทิงบริการนอกเวลาเรียน รวบรวมรายชื่อโสตทัศนวัสดุและแยกประเภทตามสาขาวิชา ควรจัดคำบรรยายภาษาไทย หรือสรุปเนื้อเรื่องย่อไว้ด้วย และควรมีบริการฉายภาพยนตร์ไปตามคณะต่าง ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ฉายไปด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

สถานภาพโดยทั่วไปของคณาจารย์ด้านสังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากต่างประเทศ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ มีอายุการทำงาน ๑๑-๑๕ ปี ทำหน้าที่สอนในระดับปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมา เขียนตำราทางวิชาการ และทำงานวิจัย ซึ่งมีจำนวนเกือบเท่ากัน การที่เป็นดังนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เริ่มขยายสาขาการเรียนการสอนทางสังคมศาสตร์ โดยเริ่มที่คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ คณะศึกษาศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ และ พ.ศ. ๒๕๑๗ ตามลำดับ การสอนใน ๓ คณะยังเน้นที่ระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ถึงแม้ว่าจะมีการสอนในระดับปริญญาโททุกคณะก็ตาม แต่ยังมีไม่มากนัก

เมื่อจำแนกคณาจารย์ออกเป็นกลุ่มผู้ที่เคยใช้สำนักหอสมุด ซึ่งมีร้อยละ ๖๓.๘๗ และผู้ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุด ซึ่งมีร้อยละ ๓๖.๑๓ ปรากฏว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มมีสถานภาพใกล้เคียงกัน คือ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งอาจารย์และสอนในระดับปริญญาตรี ที่แตกต่างกัน คือ ด้านอายุการทำงาน กล่าวคือกลุ่มคณาจารย์ที่เคยใช้สำนักหอสมุดมีอายุการทำงาน ระหว่าง ๑-๕ ปี ในขณะที่ผู้ไม่เคยใช้มีอายุการทำงาน ระหว่าง ๖-๑๐ ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุดเคยชินกับการใช้ห้องสมุดคณะ และเป็นที่น่าสังเกตว่า คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ จำนวนเกือบครึ่งหนึ่ง และคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวนร้อยละ ๓๘.๐๔ ไม่เคยใช้สำนักหอสมุด ส่วนคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ใช้สำนักหอสมุดเป็นจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ ๘๓.๗๒ คณาจารย์ทั้ง ๓ คณะ ให้เหตุผลของการไม่ใช้สำนักหอสมุดว่า ใช้หนังสือส่วนตัวซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เบอร์กแมน (Baughman 1982: 1735-A) เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ ทรัพยากรห้องสมุดไม่ตรงกับความต้องการ การที่สำนักหอสมุด มีทรัพยากร

ไม่ตรงกับความต้องการนี้เป็นเหตุให้คณาจารย์จากคณะ เศรษฐศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ส่วนใหญ่ไปใช้ห้องสมุดคณะมาก รองลงมาคือ ใช้ห้องสมุดของภาควิชา เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายการบริหารงานของสำนักหอสมุด ซึ่งเป็นการบริหารงานแบบศูนย์รวมทางด้านเทคนิคเท่านั้น และให้ห้องสมุดคณะทำหน้าที่ให้บริการด้านการอ่านแทน นอกจากนี้ อาจมีสาเหตุมาจากความสะดวกในการใช้ห้องสมุดคณะ และห้องสมุดภาควิชา มากกว่าสำนักหอสมุด และยังมีคณาจารย์ไปใช้ห้องสมุดภายนอกมหาวิทยาลัยด้วย เช่น หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คณะเศรษฐศาสตร์ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งมีทรัพยากรที่ตรงกับความต้องการมากกว่า ส่วนคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ที่ไม่ใช้สำนักหอสมุดนั้น ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดของสถาบันอื่น และห้องสมุดของภาควิชา และไม่มีผู้ใดใช้ห้องสมุดคณะเลย เนื่องจากคณะสังคมศาสตร์ยังไม่มีงบดำเนินงานด้านห้องสมุดคณะ

จากการวิจัยพบว่า คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ที่ใช้สำนักหอสมุด มีร้อยละ ๖๓.๘๗ ในการใช้ทรัพยากรของสำนักหอสมุด คณาจารย์ส่วนใหญ่ค้นทรัพยากรโดยค้นจากตู้บัตรรายการ รองลงมา คือ เดินค้นหาเองตามชั้นหนังสือ และดูจากรายชื่อหนังสือใหม่ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่รู้จักวิธีใช้ห้องสมุด และเกือบครึ่งหนึ่งคุ้นเคยกับชั้นวางหนังสือ และสาขาที่ใช้ประจำ นอกจากนี้คณาจารย์ยังต้องการทราบรายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ที่เข้ามาในสำนักหอสมุด อย่างไรก็ตาม มาตรการเข้าใช้ส่วนใหญ่ ๒-๓ เดือน ต่อครั้ง และเดือนละครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระยะเวลาในการยืมหนังสือของคณาจารย์มีระยะเวลา (๑ ภาคการศึกษา) นอกจากนี้ยังใช้หนังสือส่วนตัว และใช้ห้องสมุดของสถาบันอื่น ๆ ด้วย

ในเรื่องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ประกอบการสอน จากการวิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วคณาจารย์ใช้ทรัพยากรประเภทหนังสือภาษาอังกฤษสูงที่สุดในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ ๒ ที่ว่า คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทหนังสือเพื่อประกอบการสอนมากกว่าประเภทอื่น ๆ และสอดคล้อง

กับผลงานวิจัยของ จินตนา กระแสชัย (๒๕๒๔: ๔๓) พะวงพิศ เทียนทิม (๒๕๒๔: ๑๐๒) และสุจิตรา เพ็ญวรรณนะ (๒๕๒๔: ๔๔) แต่แตกต่างจากของ นवलละอ ไชยมงคล (๒๕๒๒: ๓๐) ที่ว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่ที่ทำงานเขียนและงานวิจัยแล้วใช้วารสารภาษาอังกฤษ และที่กำลังทำ ใช้หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ การที่คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ใช้หนังสือประกอบการสอนมาก อาจเป็นเพราะการสอนทางสังคมศาสตร์ในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นการสอนระดับปริญญาตรี เป็นการให้ความรู้ทางทฤษฎีซึ่งสามารถค้นได้จากหนังสือมากกว่าทรัพยากรประเภทอื่น ทรัพยากรประเภทอื่นที่ใช้ในระดับน้อย ได้แก่ หนังสือภาษาไทย วารสาร วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล และจุลสาร ส่วนทรัพยากรที่ไม่เคยใช้ คือ หนังสืออ้างอิง หนังสือพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทรัพยากรเหล่านี้มีไม่ตรงกับความต้องการ และสำนักหอสมุดจัดหาวิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล จุลสาร หนังสืออ้างอิง และโสตทัศนวัสดุทางสาขาสังคมศาสตร์ในจำนวนน้อยด้วย ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้ใช้อาจใช้ที่ห้องสมุดของคณะ หรือซื้ออ่านส่วนตัวก็ได้

จากการวิจัย พบว่า คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์เห็นว่าทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภท ยกเว้น หนังสือพิมพ์ ยังไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ ๑ ที่ว่า ทรัพยากรห้องสมุดในสำนักหอสมุด ยังไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการของคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ แอชัวร์ (Ashoor 1979: 4567-A) ว่า ทรัพยากรห้องสมุดมีไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการ และของ จินตนา กระแสชัย (๒๕๒๔: ๔๔) ว่า ทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทมีความเพียงพอในระดับน้อย ทรัพยากรที่คณาจารย์จำนวนสูงสุดเห็นว่าไม่เพียงพอ คือ โสตทัศนวัสดุ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเป็นจริง แม้ว่าโสตทัศนวัสดุของสำนักหอสมุด มีหลายประเภท แต่ที่มีเนื้อหาทางสังคมศาสตร์ มี ๓ ประเภท เท่านั้น คือ ภาพยนตร์ สไลด์ และฟิล์มสตริป ซึ่งมีสัดส่วนของเนื้อหาทางสังคมศาสตร์ในจำนวนน้อย

เมื่อจำแนกการใช้ตามหมวดวิชาใหญ่ ๆ พบว่า ในหมวดสังคมศาสตร์ คณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรในสาขา เศรษฐศาสตร์ รองลงมาตามลำดับ คือ สังคมวิทยา จิตวิทยา ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสาขาวิชาใหญ่ ๆ จึงมีการเรียนการสอนอยู่ในคณะต่าง ๆ ทั้ง ๓ คณะ นอกจากนี้ยังใช้หมวดวิชาอื่น ๆ ในสาขาที่มีความสัมพันธ์กัน สาขาที่ใช้มาก

ได้แก่ สาขาปรัชญาศาสนา ในหมวดมนุษยศาสตร์ สาขาสถิติในหมวดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรของสำนักหอสมุดได้

การวิจัยนี้สนับสนุนสมมุติฐานข้อ ๓ ที่ว่า คณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ประสบปัญหาในการใช้ และมีความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในด้านต่าง ๆ

ปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาน้อย ปัญหาที่พบสูงสุดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับระดับของการใช้ทรัพยากรประเภทต่าง ๆ ด้วย ปัญหาที่พบในระดับนี้ คือ ปัญหาเรื่องการไม่พบชื่อที่ต้องการของทรัพยากรประเภทหนังสือ หนังสืออ้างอิง วารสาร และสิ่งพิมพ์รัฐบาล ปัญหาเรื่องหนังสือ หนังสืออ้างอิง และโสตทัศนวัสดุ ในเนื้อหาที่ต้องการมีจำนวนน้อย ปัญหาเรื่องความเก่า ล้าสมัยของหนังสือ หนังสืออ้างอิง และสิ่งพิมพ์รัฐบาล การที่คณาจารย์ประสบปัญหาเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า ทรัพยากรในสำนักหอสมุดยังไม่ตรงตามความต้องการด้านการสอนของคณาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พะวงพิศ เทียนทิม (๒๕๒๔ : ๑๐๗) และวราภรณ์ ภูเี่ยม (๒๕๒๔ : ๑๐๔) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังขาดความร่วมมือระหว่างห้องสมุด และภาควิชาในการเลือกซื้อทรัพยากรที่ต้องการ ซึ่งแม้ว่าในทางปฏิบัติสำนักหอสมุดจะส่งแบบฟอร์มให้ภาควิชาระบุชื่อหนังสือที่ต้องการทุกต้นปีการศึกษา แต่สำนักหอสมุดได้รับแบบฟอร์มกลับคืนมาน้อย (วนทณี โกรวิทกุล, สัมภาษณ์) นอกจากนี้ ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง คือ เรื่องวารสารชื่อที่ต้องการมีไม่ครบทุกฉบับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระเบียบการยืมของสำนักหอสมุด โดยอนุญาตให้ขอยืมวารสารออกได้ ทำให้ผู้อื่นไม่พบวารสารฉบับที่ต้องการ คณาจารย์ยังมีปัญหาเรื่องไม่มีรายชื่อวิทยานิพนธ์ของสถาบันอื่น ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข เพราะถ้าสำนักหอสมุดไม่สามารถจัดหาวิทยานิพนธ์ทางด้านสังคมศาสตร์ได้ครบทุกชื่อ ก็ควรจัดหาในรูปแบบของรายชื่อวิทยานิพนธ์ของสถาบันต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะวิทยานิพนธ์มีคุณค่าในด้านการค้นคว้าวิจัย การจัดหารายชื่อวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอน จึงเป็นสิ่งจำเป็นทำให้ทราบว่า ในสาขาต่าง ๆ ได้มีการวิจัยแล้วในเรื่องใดบ้าง

นอกจากนี้ คณะจารย์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการใช้ลิ้นชักหอดสมุด คือ ลิ้นชักหอดสมุดมีอากาศร้อนอบอ้าว เนื่องจากเครื่องปรับอากาศเสียน้อย ๆ ปัญหาดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คณะจารย์มาใช้ห้องสมุดน้อย ปัจจุบันปัญหานี้ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยได้รับงบประมาณในการติดตั้ง เครื่องปรับอากาศเพิ่มขึ้น เมื่อต้นเดือนมกราคม ๒๕๒๗

สำหรับความต้องการของคณะจารย์ในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อสำนักหอดสมุดนั้น โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สามารถแบ่งออกเป็นด้านต่อไปนี้

ด้านการจัดหาทรัพยากร คณะจารย์ต้องการให้สำนักหอดสมุดจัดหาทรัพยากรในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามลำดับดังต่อไปนี้

คณะจารย์คณะ เศรษฐศาสตร์ ต้องการทรัพยากรในสาขา เศรษฐศาสตร์ โดยเฉพาะ เศรษฐศาสตร์แรงงาน เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม เศรษฐศาสตร์การขนส่ง สาขาบริหารธุรกิจ และสาขาการเงินการบัญชี

คณะจารย์คณะศึกษาศาสตร์ต้องการในสาขาการศึกษา สาขาพลศึกษา สาขาจิตวิทยา โดยเฉพาะจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาแนะแนว สาขาสุขศึกษาและนันทนาการ

คณะจารย์คณะสังคมศาสตร์ ต้องการในสาขาสังคมวิทยา สาขาจิตวิทยา โดยเฉพาะจิตวิทยาสังคม และจิตวิทยาอุตสาหกรรม สาขารัฐศาสตร์ และสาขามานุษยวิทยา

ความต้องการเหล่านี้ และสภาพการใช้ทรัพยากรในสาขาวิชาต่าง ๆ จะเป็นแนวทางแก่สำนักหอดสมุดในการพิจารณาจัดหาทรัพยากร เพื่อให้สำนักหอดสมุดมีทรัพยากรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้มากยิ่งขึ้น

ความต้องการในเรื่องการจัดหาทรัพยากรในเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ความต้องการเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดหาหนังสือ เช่น ให้ห้องสมุดส่งรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ให้คณะจารย์พิจารณาเลือกซื้อ จัดหาหนังสืออ้างอิงเฉพาะและวารสารในแต่ละสาขาให้เพิ่มมากขึ้น จัดหาวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ให้ครบถ้วน จัดหารายชื่อวิทยานิพนธ์ไว้ให้บริการ และจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่ทันสมัย

ด้านงานบริการ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นความต้องการในบริการที่มีอยู่แล้ว อันได้แก่ บริการรวบรวมบรรณานุกรมของหนังสือ และหนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาต่าง ๆ ทำรายชื่อนหนังสือใหม่ และวารสารใหม่แจ้งแก่อาจารย์ ถ่ายสำเนาหน้าสารบัญของวารสารเล่มใหม่ ส่งไปตามภาควิชาต่าง ๆ ยืมวิทยานิพนธ์ที่มีมากกว่า ๑ เล่ม ตอบคำถามทางโทรศัพท์ ส่วนบริการที่ยังไม่มีในห้องสมุด ได้แก่ บริการรวบรวมรายชื่อบทความจากวารสารฉบับใหม่ ๆ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ส่งไปยังภาควิชา ทำครรชนีวารสารภาษาไทยทางสังคมศาสตร์ที่มีในห้องสมุด ยืมวารสารเย็บเล่ม จัดนิทรรศการหนังสือในห้องสมุดจัดหาใหม่เป็นประจำ ขยายระยะเวลาการยืม ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิงบางประเภท ยืมหนังสืออ้างอิงฉบับซ้ำ ขยายเวลาและจำนวนการยืมวารสารเล่มปลีก จัดทำสารระสังเขปวิทยานิพนธ์อธิบายวิธีจัดเก็บและวิธีค้นสิ่งพิมพ์รัฐบาล บริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุดสำหรับอาจารย์ มีที่นั่งเฉพาะอาจารย์เพื่อใช้ประกอบการค้นคว้าขยายเวลา เปิดบริการ และส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามภาควิชาเป็นประจำ และสม่ำเสมอ

ด้านการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ได้แก่ การนำหนังสือที่มีผู้ส่งคืนจัดชั้นชั้นให้เร็วขึ้น จัดห้องหนังสืออ้างอิงให้เป็นสัดส่วน จัดคู่มือช่วยค้นบทความวารสารมาอยู่ในบริเวณเดียวกับตัวเล่มวารสาร จัดเรียงบัตรรายการของวิทยานิพนธ์โดยแยกเป็นบัตรหัวเรื่อง และบัตรผู้แต่ง นำวิทยานิพนธ์ที่มีมากกว่า ๑ เล่ม ไปไว้ที่ชั้นหนังสือทั่วไป และจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลแยกจากหนังสือ

ส่วนความต้องการโดยเฉลี่ยที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ความต้องการที่มีต่อทรัพยากรประเภทหนังสือพิมพ์ จุลสาร และโสตทัศนวัสดุ ทั้งนี้เนื่องจากตารางที่แสดงความคิดเห็น เรื่องความเพียงพอของทรัพยากร ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์เป็นทรัพยากรประเภทเดียวที่คณาจารย์เห็นว่ามีความเพียงพอ ประกอบกับคณาจารย์โดยเฉลี่ยไม่ใช้หนังสือพิมพ์ของสำนักหอสมุด ปัญหาและความต้องการที่ประสพจึงอยู่ในระดับน้อย ส่วนจุลสาร และโสตทัศนวัสดุ คณาจารย์ส่วนใหญ่ เห็นว่ายังไม่เพียงพอ และระดับของการใช้ และความต้องการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย แสดงว่าคณาจารย์ยังไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของโสตทัศนวัสดุมากนัก ดังนั้นสำนักหอสมุดควรหาวิธีให้คณาจารย์เห็นประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรดังกล่าวต่อการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงทรัพยากรห้องสมุด ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารห้องสมุด

๑.๑ จากการวิจัยพบว่า จำนวนคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ที่ไม่เคยใช้สำนักหอสมุดมีร้อยละ ๓๖.๑๓ และคณาจารย์เหล่านี้จะใช้ห้องสมุดคณะ เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสำนักหอสมุดควรหาวิธีที่จะทำให้คณาจารย์มาใช้ห้องสมุดให้มากขึ้น และควรร่วมมือกับคณะต่าง ๆ ในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดในสำนักหอสมุดให้เหมาะสมขึ้น เช่น หลีกเลี่ยงการจัดหาทรัพยากรที่ซ้ำซ้อนกับห้องสมุดคณะ และสำนักหอสมุดควรจัดหาทรัพยากรที่สามารถใช้ร่วมกันได้หลายคณะ และมีราคาสูง เช่น หนังสืออ้างอิง ในขณะที่ห้องสมุดคณะจัดหาทรัพยากรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะ

๑.๒ จากการวิจัยพบว่า คณาจารย์บางส่วนยังไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดมีทรัพยากรประเภทใดบ้าง การค้นหาทรัพยากรไม่ถูกวิธี และบางครั้งไม่ทราบความสำคัญของทรัพยากรบางประเภท ทำให้คณาจารย์ไม่ได้ใช้ และไม่ได้รับประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการให้สำนักหอสมุดส่งข่าวสารห้องสมุดให้ภาควิชาเป็นประจำ แสดงให้เห็นว่า คณาจารย์ต้องการทราบความเคลื่อนไหวในการปฏิบัติงานของสำนักหอสมุด ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะให้เน้นงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุดให้มากขึ้น และโดยสภาพของห้องสมุดทั่วไป อัตรากำลังทุกระดับไม่เพียงพอ เห็นควรให้บรรณารักษ์งานบริการทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เนื่องจากลักษณะงานมีความใกล้ชิดกับผู้ใช้อยู่แล้ว เพื่อให้ผู้ใช้มีความรู้ความเข้าใจในงานห้องสมุดโดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรห้องสมุดบางประเภท ขยายงานที่หน้าอยู่แล้วให้กว้างขวาง เป็นที่รู้จักมากขึ้น และให้ถึงมือผู้ใช้มากขึ้น โดยผ่านข่าวสารของสำนักหอสมุด เช่น แนะนำให้ผู้ใช้เข้าถึงรายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ของสถาบันอื่น ๆ แนะนำบริการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสำนักหอสมุด ตลอดจนการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดจากสถาบันอื่น ๆ

๒. ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์จัดหา

๒.๑ จากการวิจัยพบว่า คณาจารย์ประสบปัญหาในเรื่องทรัพยากรห้องสมุดสาขาวิชาที่สอนมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ และทรัพยากรเกือบทุกประเภทมีข้อมูลเก่าล้าสมัย ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะว่าในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดตามความต้องการของคณาจารย์ ควรจัดแบ่งงบประมาณในการจัดซื้อให้ได้สัดส่วนสมดุลกับความต้องการของคณาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา โดยไม่เน้นหนักด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ และควรมีนโยบายในการจัดหาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรว่าจะแบ่งงบประมาณสำหรับการจัดซื้อทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ในแต่ละสาขาหรือคณะอย่างไร นอกจากนี้ ควรจัดหาทรัพยากรห้องสมุดให้ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม เพื่อทันกับความต้องการของคณาจารย์มากยิ่งขึ้น

๒.๒ จากการวิจัยพบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการใช้วิทยานิพนธ์ในเรื่องไม่มีรายชื่อวิทยานิพนธ์ของสถาบันอื่น ๆ บรรณารักษ์ควรแนะนำให้มีการจัดเก็บรายชื่อวิทยานิพนธ์ของสถาบันอื่น ๆ ไว้ประจำห้องวิทยานิพนธ์โดยเฉพาะเพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงรายชื่อเหล่านั้น หรือในกรณีที่ได้อาจารย์วิทยานิพนธ์มาเพียงฉบับเดียว ควรพิจารณาประโยชน์ที่ผู้ใช้ได้รับว่าจะจัดเก็บไว้ที่ใด เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้มากที่สุด

๒.๓ จากการวิจัยพบว่า คณาจารย์บางส่วนต้องการให้บรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรทางด้านสังคมศาสตร์ที่พิมพ์ออกเผยแพร่จากทุกมหาวิทยาลัยในประเทศไทยให้ครบถ้วน ดังนั้นบรรณารักษ์ควรสนใจ และติดตามทรัพยากรตามหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทางสังคมศาสตร์ ซึ่งอาจจะขอบริจาคโดยตรงหรือจัดซื้อ เพื่อให้มีทรัพยากรทางด้านสังคมศาสตร์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ถ้าไม่สามารถจัดตัวเล่มมาได้ ควรจัดหาในรูปของรายชื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือจากสถาบันอื่น ๆ ในการส่งรายชื่อมาให้ เพื่อให้ผู้ต้องการใช้สามารถติดตามได้โดยการยืมระหว่างห้องสมุด

สำหรับบรรณารักษ์จัดหาโสตทัศนวัสดุ ควรจัดซื้อโสตทัศนวัสดุโดยปรึกษาหรือขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำภาควิชาต่าง ๆ โดยจัดซื้อให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของคณาจารย์ เนื่องจากโสตทัศนวัสดุมีราคาแพง ถ้าซื้อมาแล้วควรได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุ เช่น จัดฉายภาพยนตร์ หรือ

อาจจะนำโสตทัศนวัสดุต่าง ๆ มาจัดนิทรรศการ เพื่อให้ผู้ใช้ทราบว่าโสตทัศนวัสดุแต่ละชนิด มีรูปร่างลักษณะและมีประโยชน์อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาใช้ โสตทัศนวัสดุ และมาใช้สำนักหอสมุดมากขึ้น

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษงานบริการ

บรรณารักษงานบริการควรปรับปรุงบริการที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยปฏิบัติให้เป็นประจำและสม่ำเสมอ ส่วนบริการที่ยังไม่มีและ เป็นที่ต้องการของคณาจารย์ ซึ่งสำนักหอสมุดจัดทำได้ ควรพิจารณาให้เกิดขึ้น เช่น จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากร ห้องสมุดสำหรับอาจารย์โดยเฉพาะ ฯลฯ

๔. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์

๔.๑ เมื่อคณาจารย์มีปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ควรติดต่อกับ บรรณารักษงานบริการ หรือบรรณารักษงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อได้ข้อมูลที่ สมบูรณ์ และถูกต้องยิ่งขึ้น นอกจากนี้ถ้าคณาจารย์ประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ควรแสดง ความสนใจและความต้องการ เพื่อ เป็นแรงกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ และบรรณารักษ์เกิดความ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔.๒ คณาจารย์ควรเอาใจใส่ และแสดงความสนใจอย่างจริงจังในการ ร่วมมือกับสำนักหอสมุดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการ เสนอรายชื่อหนังสือที่ตีพิมพ์ ประโยชน์แกห้องสมุด และเพื่อจะได้หนังสือที่สนองความต้องการของคณาจารย์ในแต่ละ สาขาวิชา

๔.๓ คณาจารย์ควรร่วมมือกับภาควิชาของตนในการ เสนอรายชื่อทรัพยากร ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ และภาควิชาอื่น ๆ ควรได้มีการพิจารณา เสนอรายชื่อที่เหมาะสม และจัดลำดับความสำคัญในการ เลือกซื้อ เพื่อสำนักหอสมุดจะได้จัดหาทรัพยากรห้องสมุดให้ ตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้คณาจารย์แต่ละสาขาวิชา หรือคณะควรมีส่วน ร่วมในการ เสนอรายชื่อ หรือเสนอแนะทรัพยากรอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันกรณี ทรัพยากร เฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งมากเกินไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรทำการวิจัยการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนิสิตทางด้านสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับของคณาจารย์ว่า สอดคล้อง หรือแตกต่างกันอย่างไร

๒. ควรทำวิจัยการใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์ ทางด้านอื่น ๆ เช่น ด้านเกษตร ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านมนุษยศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดแก่คณาจารย์ด้านต่าง ๆ ให้สมบูรณ์มากขึ้น

๓. ควรทำวิจัยการใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่อประกอบการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ เพื่อทราบประเภทของทรัพยากรที่ได้รับการอ้างอิง และนำมาประกอบการพิจารณาในการจัดหาทรัพยากรต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย